

Dk. Anthony J. Tomasino, Dini ya Kiyahudi Kabla ya Yesu,

Kikao cha 8, Enzi ya Hasmonean

© 2024 Tony Tomasino na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Anthony Tomasino na mafundisho yake kuhusu Uyahudi kabla ya Yesu. Huu ni kipindi cha 8, Nasaba ya Wahasmonia.

Kwa hivyo, tulipoondoka mashujaa wetu mara ya mwisho, Yuda Makabayo alikuwa amekufa hivi karibuni vitani na kaka yake Yonathani alikuwa amechukua uongozi wa vikosi vya Wahasmonia na kuwa kiongozi wa uasi.

Jambo dogo la kuvutia hapa ni kwamba Alcimus , kuhani mkuu ambaye alikuwa kama kiongozi wa kundi la Wagiriki, alifariki muda mfupi baada ya Yonathani kuchukua madaraka. Na hatujui ni nani aliyechukua nafasi yake wakati huo. Sasa, hili linakuwa fumbo kidogo kwa sababu baadhi ya wasomi wanasema, labda ofisi ilikuwa tupu tu.

Hakukuwa na mtu yeyote aliyehudumu kama kuhani mkuu wakati huo, jambo ambalo ninapata shida sana kuamini kwa sababu, unajua, makuhani wakuu walikuwa na jukumu la kufanya mambo kama vile ibada ya Siku ya Upatanisho, ambayo iliondoa hatia ya pamoja ya Wayahudi. Sidhani kama unataka kuacha hilo, unajua, kwa bahati mbaya au kitu kama hicho. Watu wengine wanasema labda Jonathan alikuwa akihudumu kama kuhani mkuu, jambo ambalo pia halina maana kwangu, kwa sababu kama Jonathan angekuwa kuhani mkuu wakati huo, nina uhakika kabisa kwamba vitabu vya Makabayo vingekuwa vikisherehekea kila mahali.

Kwa hivyo, nitagundua tu kwamba labda kinachoendelea hapa ni kwamba yeyote aliyewekwa ofisini wakati huu alikuwa mtu asiye na madhara na asiyekumbukwa sana. Na ndiyo maana hakuna mtu aliyejali hata kukumbuka jina lake. Lakini hata hivyo, kwa hivyo tunaye Jonathan sasa akichukua madaraka kuanzia 161 hadi 142 KK, ataongoza uasi huu.

Jonathan anaanzisha aina ya kituo cha serikali katika jiji la Mishmash. Na Mishmash ni jiji ambalo liko mbali kidogo na Yerusalemu. Hatujui ni nani anayeendesha Yerusalemu kwa wakati huu.

Tunachojua ni kwamba watu wengi walikuwa wakija Mishmash kupata haki. Na inanikumbusha hadithi ya wakati Absalom, mwana wa Mfalme Daudi, alipoanzisha serikali isiyokuwepo ambapo alikuwa akitoa hukumu huku baba yake Daudi akiteseka katika ikulu. Lakini hiyo inaonekana kuwa ndiyo inayoendelea hapa.

Serikali ya Mishmash na kazi ya Jonathan ilionekana kupendwa sana na watu. Na kulikuwa na watu wengi zaidi waliomwendea Jonathan kuomba msaada kuliko watu waliokuwa wakimwendea yeyote aliyekuwa akiendesha Yerusalemu wakati huo. Sasa, Makabayo, tayari tumezungumza kumhusu kidogo, Makabayo walianza kujenga ngome kadhaa kote Yudea na kujaribu kupata mahali hapa kwa ajili ya Milki ya Seleucid.

Kwa mara nyingine tena, tuna matatizo nchini Syria, hata hivyo, kwa sababu tuna ushindani kati ya Demetrius I na jamaa mmoja kwa jina Alexander Ballas, ambao wote ni sehemu ya familia ya kifalme, ambao wote sasa wanashindania kiti cha enzi. Ballas, hatujui uhusiano wake na familia hiyo ni upi. Baadhi ya watu wanafikiri hakuwa nao.

Lakini kwa vyovyote vile, alionekana kuwa na umaarufu mkubwa. Ili kupata uungwaji mkono wa watu aliowaona kama Wayahudi wenye nguvu zaidi, alimteua Yonathani kuwa kuhani mkuu huko Yerusalemu. Hii ilikuwa ni kupata kibali chake.

Hii ilikuwa ni kumfanya awe mshirika, kumweka karibu, na kadhalika. Kuna tatizo kubwa na hili kwa Wayahudi, ingawa, kwa sababu ni utengano mkubwa kutoka kwa mila. Sasa, anatoka katika familia ya makuhani, ni kweli.

Lakini kuhani mkuu, tangu siku za Sulemani, kimsingi alikuwa amechukuliwa kutoka kwa familia moja kubwa, familia ya mtu mmoja aliyeitwa Sadoki. Ukoo wa makuhani wakuu wa Zadoki ulikuwa umeanzishwa vizuri. Na karibu Mungu alikuwa amefanya agano hili na familia ya Zadoki kwamba wangukuwa makuhani wakuu milele.

Sasa, tunavunja desturi hiyo kwa kumteua huyu Mhasmoni, ambaye si sehemu ya ukoo wa Zadoki, kama kuhani mkuu. Kwa hivyo, mnamo 153 KK, Sikukuu ya Vibanda mnamo 153 KK ndiyo tendo rasmi la kwanza la Yonathani. Kwa wakati huu, anaongoza kama kuhani mkuu.

Balas anaendelea kummiminia heshima. Anamfanya Stratigos wa Yerusalemu. Stratigos huyo ni aina ya gavana wa kijeshi.

Kwa hivyo sio tu kwamba yeye ndiye mamlaka kuu ya kidini, lakini sasa yeye ndiye mamlaka kuu ya kijeshi ya Yerusalemu pia. Inaonekana, mwanzoni, angalau, kwamba Wahasmoni wameshinda. Kwa hivyo, kuanguka kwa Jonathan.

Hapa kuna grafu inayoonyesha sasa ambapo Yudea inakua kidogo hapa. Unajua, si taifa kubwa, lakini Yonathani aliweza kushinda baadhi ya maeneo hapa Transjordan na baadhi ya maeneo hapa nje pia na kupanua ufalme wa maeneo ya Yudea. Kwa hivyo, Demetrio wa Pili anakuwa mfalme mnamo 145 KK.

Sasa, huyu alikuwa mpinzani wa Alexander Ballas. Alexander Balas amekufa, na Demetrius anamwita Jonathan kwenda Syria ili kumfanya ajibu kwa kumuunga mkono Alexander Balas. Katika moja ya matukio hayo ya ajabu na ya ajabu ya hatima, kinachotokea ni kwamba Demetrius anaishia kuwapa Wayahudi eneo.

Kwa hivyo , badala ya kupelekwa kwenye kibanda cha miti, Jonathan anaishia kurudi na nguvu zaidi kuliko alivyokuwa nayo kabla ya kwenda Syria. Lakini haitadumu kwa muda mrefu. Kwa mara nyingine tena, siasa za Syria zitasababisha migogoro hapa.

Mpinzani mwingine wa kiti cha enzi cha himaya ya Syria, Waseleucid, anaibuka. Jamaa mmoja aliyeitwa Tryphon. Tryphon alikuwa jenerali wa Alexander Balas.

Yeye si mmoja wa familia ya kifalme. Alikuwa jenerali. Lakini alikuwa na nguvu nyingi, na alikuwa na majeshi nyuma yake.

Na kwa hivyo Tryphon mwanzoni aliungwa mkono na Jonathan, jambo ambalo ni la kuchelesha kwa sababu, nadhani labda walikuwa na uhusiano hapo awali kwa sababu alikuwa amemuunga mkono Alexander Balas, na jamaa huyu alikuwa amehusishwa na Alexander Ballas. Inaonekana kama ingekuwa hatua nzuri, lakini Tryphon alianza kumshuku Jonathan. Alidhani Jonathan alikuwa akifanya kazi dhidi yake na alifikiri alikuwa anajaribu labda kupanua ufalme wake.

Kwa hivyo, anamvutia hadi mji wa Ptolemayo , ambao uko kaskazini kidogo ya hapa. Anajifanya kwamba atampa heshima kubwa zaidi.

Sasa, baadhi ya ndugu zake Yonathani walikuwa na mashaka sana na hili. Alionywa kwa namna fulani asiende. Lakini Yonathani alienda, hei, vyovyote vile.

Unajua, ni nini kingeweza kwenda vibaya? Kile kingeweza kwenda vibaya ni kwamba alichukuliwa mateka kisha akauawa. Kwa hivyo, kaka yake, Simoni, basi inabidi achukue nafasi. Simoni anateuliwa kuwa kuhani mkuu na Wayahudi, sio na Waseleucid, wakati Yonathani anauawa na Tryphon.

Sasa, Tryphon anajaribu kunyakua ufalme tena. Naam, niseme eneo hilo. Sio ufalme kwa sasa.

Katika hatua hii, Simon anaunda muungano na Demetrio wa Pili, lakini anataka makubaliano zaidi. Yuko tayari kumsaidia Demetrio wa Pili dhidi ya Tryphon ikiwa Yerusalemu itasamehewa kodi. Ni makubaliano hayo anayoyataka hapa.

Kwa hivyo, Demetrio wa Pili anakubali. Katika hatua hii, tunaambiwa kwamba Wayahudi waliachiliwa kutoka kwenye nira ya Mataifa, siku inayoadhimishwa katika kumbukumbu za vitabu vya Makabayo na pia inakumbukwa kwa upendo katika

historia ya Wayahudi. Kwa sababu, tukubaliane, hulipi kodi tena kwa mataifa ya kigeni.

Kimsingi wewe ni huru. Kwa hivyo, anaanza kufanya kazi kwa uhuru kwa muda. Anapanua ufalme wa Kiyahudi.

Anashinda Gerasa na kuiteka Ekari, ngome kubwa ndani ya jiji la Yerusalemu. Anawafukuza wanajeshi wa Kigiriki kutoka Ekari na kuharibu ngome zingine kadhaa katika eneo hilo. Simon ana mwisho mbaya, ingawa anafanikiwa kupokea sifa nyingi njiani.

Ni mwaka 140 KK, kwa kweli, ambapo wana kile wanachokiita Mkutano Mkuu, ambapo anatambuliwa kama kuhani mkuu na kiongozi wa watu wote wa Kiyahudi. 140 au 139, Demetrio, mlinzi wake, anatekwa na Waparthi, wao tena. Katika hatua hii, Simoni anamuunga mkono Antiochus VII kwa ajili ya kiti cha enzi.

Antiochus wa Saba alimtaka Simoni aachilie baadhi ya maeneo aliyoyateka. Simoni alikataa kufanya hivyo Wagiriki walipotuma wanajeshi wao kujaribu kuyachukua kwa nguvu. Simoni na wanajeshi wa Kiyahudi walishinda majeshi ya Wagiriki na wakaweza kudhibiti maeneo yao.

Kinachompata Simoni hakihusiani na heshima au kitu chochote cha aina hiyo. Badala yake, ana mkwe anayeitwa Ptolemy. Mkwewe anamwalika kwenye karamu.

Simoni anafika kwenye karamu, na anauawa na mkwewe mwenyewe. Mkwewe anafikiri atachukua udhibiti wa Yerusalemu. Hili linatokea mwaka wa 135 KK.

Mara moja, tuna mgogoro kidogo, mapambano ya ukuhani mkuu na udhibiti wa Yerusalemu. John Hyrcanus, ambaye ni mwana wa Simoni, sasa anajaribu kuchukua udhibiti wa Yerusalemu. Ni hadithi ya kusikitisha sana na ya kusikitisha hapa mwanzoni mwa hili kwa sababu utawala wa John Hyrcanus haujaanza vizuri.

Ptolemy anatorokea Yerusalemu na anamchukua mke wa Simoni, mama yake John Hyrcanus, mateka. Kila wakati ilipoonekana kwamba Hyrcanus na majeshi yake wangeweza kuvunja jengo la hekalu na kupata udhibiti wa hekalu tena, Simoni angemtoa nje mama yake Hyrcanus na kutishia kumuua. Hatimaye, kwa kweli alimuua na bado akafanikiwa kutoroka na kukimbilia Misri.

Kwa hivyo, jicho jeusi la kwanza kwa John Hyrcanus na utawala wake hapa. Alizingirwa na Antiochus VII mnamo 135 KK. Wakati huu, kwa sababu ya majeshi ya Wagiriki yaliyozunguka Yerusalemu na kuwakatilia mbali na washirika wao, John Hyrcanus alilazimika kufanya makubaliano makubwa, akitoa mali nyingi, ardhi ambayo walikuwa wameiteka katika upanuzi uliopita.

Lakini, jambo ni kwamba, Antiochus wa Saba hakuwa na mwisho. Mnamo 128 KK, Antiochus wa Saba alikufa vitani. Demetrius wa Pili, ambaye anachukua nafasi baada yake, anavurugwa akili akijaribu kupata kiti chake cha enzi.

Kwa hivyo, kwa kuwa hajali, John Hyrcanus anaanza kujishughulisha na kuanza kupata tena nguvu na mamlaka yake na kushinda baadhi ya nchi ambazo alikuwa amelazimika kuwapa Wagiriki. Kaskazini, anateka Samaria, mji ambao Alexander Mkuu aliugeuza kuwa mji wa Wagiriki. Kusini, anashinda nchi ya Idumea.

Idumea, tunajua Edomu kutoka Agano la Kale. Watu wa Edomu walilazimishwa kuelekea magharibi na harakati za watu wa Kiarabu. Na Waedomu walipohamia magharibi, waliunda ufalme wao mdogo kusini mwa Yudea.

Ufalme huo ulijulikana kama Idumea. Naam, John Hyrcanus alishinda Idumea, na akawalazimisha watu wa Idumea kubadili dini yao kuwa Wayahudi au wafe. Na kisha, upande wa mashariki, alishinda maeneo katika Trans-Jordan.

Lakini, Hyrcanus, ili kufikia mafanikio yake, alifanya hatua kadhaa zenye utata. Mojawapo ilikuwa ni uporaji wa kaburi la Mfalme Daudi. Sasa, hapa ni mahali pa kitamaduni pa kaburi la Mfalme Daudi leo.

Lakini, tunachoambiwa ni kwamba kwa sababu walikuwa wamedhoofika sana kutokana na vita dhidi ya Wagiriki, walijikuta wakihitaji pesa nyingi, na kaburi la Daudi likagunduliwa, na likagundulika kuwa limejaa utajiri. Utajiri huo ulichukuliwa na kutumiwa na John Hyrcanus kujenga upya jeshi lake. Aliajiri mamluki wa kigeni, na hii ni hatua mpya kwa Wahasmoni.

Hadi kufikia hatua hii, Wahasmoni walikuwa wakipigania nchi yao, nchi yao, heshima yao, na mambo hayo yote mazuri. Sasa, ana kundi la watu katika jeshi lake wanaopigania pesa. Na hao si mara zote, bila shaka, ndio wanajeshi wanaotegemewa zaidi.

Hatua nyingine aliyoifanya ni kuharibu hekalu lililotumiwa na Wasamaria. Sasa, hili haliko Samaria. Hili ni hekalu la Wasamaria lililokuwa kwenye Mlima Gerizimu.

Na Wasamaria, bila shaka, walikuwa wameabudu hapo kwa miaka mingi sana. Tumekuwa na ugomvi mbaya kati ya Wasamaria na Wayahudi kwa muda mrefu kwa sababu kadhaa. Kwa mara nyingine tena, hii haikusaidia hata kidogo.

Na unaelewa vizuri zaidi kidogo, labda, sasa kwa nini katika Agano Jipya tunaambiwa kwamba Wayahudi hawana uhusiano wowote na Wasamaria. Kwa kweli inaenda pande zote mbili. Hatimaye, kuna suala hili lote na Waidumea.

Sasa, uasi wote ulianza wakati mfalme wa Kigiriki Antiochus Epifane alipowalazimisha Wayahudi kuacha dini yao na kuwa Wagiriki, kimsingi, kukubali dini ya Kigiriki. Sasa, John Hyrcanus, katika ushindi wake, anawalazimisha watu wa Idumea, kwa tishio la kifo, kuacha dini yao na kuwa Wayahudi. Lazima ushange kuhusu kejeli ya yote hayo.

Na kuna hisia ambapo hili litarudi kuwauma baadaye kwa sababu ya ukweli kwamba Waidumea, unajua, Wayahudi wana historia ndefu na Waidumea, wakirudi nyuma hadi Agano la Kale. Na moja ya sababu kwa nini Wayahudi na Waidumea walikuwa na damu mbaya ni kwa sababu Waedomu walikuwa baadhi ya wafanyabiashara wakubwa wa watumwa walioambiwa kwamba walikuwa nao; walichukuliwa kuwa jamaa za Wayahudi wa watu wa Yuda. Lakini Yuda ilipotekwa nyara na Wababeli, Waedomu walikuwepo kuwanunua mateka na kuwauza utumwani.

Na hivyo, vitabu kadhaa vya manabii vinazungumzia kwa ukali sana kuhusu jinsi nchi ya Edomu ingehukumiwa siku moja. Labda John Hyrcanus alihisi alikuwa akitekeleza hukumu hiyo, lakini kejeli bado zitakuwepo. Katika miaka ya baadaye ya John Hyrcanus, alionekana kufurahia mafanikio makubwa, kwa kweli, kwa kuwa njama za kisiasa zilizokuwa zikiendelea Syria ziliwazuia kuchukua hatua yoyote ya uamuzi dhidi ya Hyrcanus.

Wako bize sana kupigana wao kwa wao, hawakuweza kupigana na John Hyrcanus wakati huu. Hyrcanus alishinda Samaria, na akaiinua chini, kama nilivyokwisha sema, na huu ulikuwa ushindi wa kuvutia sana, ukizingatia kwamba Alexander Mkuu ndiye aliyeanzisha jiji hilo, na alikuwa amejaza Wagiriki. Na sasa John Hyrcanus alikuwa akivunja kazi ya Alexander Mkuu.

Alikuwa wa kwanza kati ya Wahasmoni kufa kwa sababu za asili. Kwa kweli alikufa kwa uzee, cha kushangaza, mnamo 104 KK. Sasa, kabla ya kifo chake, alikuwa amemteua mjane wake kuwa mrithi wake.

Lakini mwanawe Aristobulus alikuwa na mawazo mengine. Sasa, Aristobulus hakutawala kwa muda mrefu sana. Alikuwa kuhani mkuu kuanzia 104 hadi 103 KK, lakini katika tendo lake la kwanza, mara tu alipochukua nafasi ya kuhani mkuu, ni wazi kwamba mjane wa John Hyrcanus hangeweza kuwa kuhani mkuu.

Mwanawe, Aristobulus, anachukua nafasi ya kuhani mkuu, lakini anataka mfuko wote. Anataka yote. Na mara moja, anamfunga mama yake gerezani, na kuwafunga ndugu zake gerezani ili kujihakikishia kwamba hakutakuwa na mtu yeyote atakayekuwa mpinzani wa kiti cha enzi.

Anamruhusu mama yake afe kwa njaa gerezani. Ndugu zake waliokolewa. Mojawapo ya mambo ya ajabu kumhusu, kama unavyoona kutoka kwenye picha yetu ndogo

hapa, ni kwamba yeye ndiye wa kwanza kati ya Wahasmoni kujitangaza kuwa mfalme.

Alikuwa na kaka mmoja ambaye alikuwa wa karibu naye, jamaa aliyeitwa Antigonus. Na Antigonus aliruhusiwa kubaki huru huku ndugu wengine wote wakiteseka gerezani. Naam, alidanganywa na mjumbe wa mahakama ya kifalme ili Antigonus auawe.

Jinsi hili lilivyofanywa, kulingana na Josephus na masimulizi yake, ni kwamba aliambiwa apitishe sheria na kuwaambia walinzi wake kwamba ikiwa mtu yeyote angeingia ikulu akiwa na silaha, angeuawa mara moja. Kwa sababu wazo hilo, bila shaka, lilikuwa kwamba huenda walikuwa wakipanga njama dhidi ya Aristobulus. Na Aristobulus alikuwa mtu wa kutosha kuamini kwamba hili lilikuwa jambo linalowezekana.

Naam, mtumishi huyo huyo alimzawadia Antigonus, kaka, vazi la ajabu la kujikinga na upanga mpya wa ajabu. Na akasema, unajua ni nani angependa kuona hili? Kaka yako angependa kuona hili. Kwa hivyo, Antigonus anaingia ndani ya jumba la kifalme akiwa na vazi lake la kujikinga na upanga, na mara moja anakatwa na walinzi.

Sasa, Aristobulus alizidiwa na majuto na huzuni kiasi kwamba aliingia katika ulevi mwingi, ambao hatimaye ulichukua maisha yake. Lakini si kabla ya kufanikiwa kushinda Galilaya na kuongeza hilo kwenye ufalme. Kwa hivyo mfalme wa kwanza wa Wahasmonia anaanza na kitendo cha aibu sana cha mauaji na kuishia na kifo cha aibu ya ulevi, aibu, ya aibu.

Kwa hivyo, ufalme wa Wahasmonia mnamo 103 KK. Huu ndio ufalme ulioachwa na Aristobulus. Unaweza kuona umekua sana tangu ulipokuwa kama hivyo.

Ni sprite kidogo tu basi, unajua. Sasa imepanda hadi eneo hili. Imeshinda eneo la Transjordan.

Sasa tunaweza kuwa na bandari nzuri hapa ambapo tunaweza kwenda na kutuma meli. Tuna eneo la Galilaya hapa juu. Yote haya yameongezwa kwenye ufalme wa Wahasmoni.

Tunafikia ufalme hapa sasa ambao ni mkubwa kama ule aliotawala Daudi. Kwa hivyo baada ya kifo cha Aristobulus, Alexander Jannaeus anachukua nafasi, na ana utawala mzuri mrefu. Lakini, jamani, ni mambo gani mazuri yanayoweza kusemwa kuhusu Alexander Janius? Labda hakuna kitu, isipokuwa ukweli kwamba aliweza kupanua ufalme hata zaidi.

Kwa hivyo, yeye ni kaka wa Aristobulus. Alikuwa mmoja wa wanaume waliokuwa gerezani. Alipoachiliwa kutoka gerezani, mjane wa Aristobulus, Alexandra Salome, alimwoa, naye akainuliwa hadi nafasi ya mfalme.

Jambo la kwanza alilojaribu kufanya lilikuwa ni kuuteka mji wa Ptolemayo , ambao uko kaskazini kidogo mwa Galilaya kwenye pwani. Alitaka mji huo mzuri na mzuri wa pwani. Hakufanikiwa kumshinda Ptolemayo .

Kwa kweli, majeshi ya Yerusalemu yalizidiwa na Waptolemia wakati huu. Kwa bahati nzuri kwa Alexander Jannaeus, Alexandra Salome alikuwa tayari amepata marafiki wenye nguvu, akiwemo Cleopatra wa Tatu. Cleopatra wa Tatu alituma majeshi ya Misri, majeshi ya Waptolemia, hadi Yerusalemu na kuikomboa Yerusalemu kutoka kwa Waptolemia.

Alifikiria kwa muda kama angeongeza ufalme wa Yudea kwenye ufalme wake, na Alexandra Salome akafanikiwa kumshawishi kwamba ingekuwa bora kuwa na mshirika mwaminifu kwenye mipaka yake ya kaskazini badala ya raia mkaidi. Kwa hivyo akarudi Misri, na Alexander Janius akarudi nyumbani kwenye ufalme wake na ikulu yake huko Yerusalemu. Alifanikiwa kushinda Ufilisti na Iteria na maeneo mengine kadhaa, akipanua ufalme hadi kitu kikubwa zaidi kuliko kile kilichokuwa, labda hata siku za Sulemani.

Um, yeye, sawa, tunaendelea, tutaangalia ramani yetu hapa, unaona? Kuanzia hapa juu, Ptolemayo yuko juu katika eneo hili hapa, hadi hapa chini, ufalme wenye nguvu na nguvu kiasi kufikia hatua hii. Na kuna sababu nyingi unazoweza kudhani kwamba watu wa Yudea wangejivunia kile walichokifanikisha. Lakini kulikuwa na matatizo kadhaa na jamaa huyu Alexander Janius.

Alikuwa na matatizo mengi ya kinyumbani. Kwanza kabisa, hakupendwa sana na Mafarisayo. Na Mafarisayo hawakuwapenda Wahasmoni hawa, kwa sehemu kubwa.

Kuna hadithi inayosimuliwa kuhusu John Hyrcanus ambayo, kwa sehemu kubwa, marabi walikuwa kama John Hyrcanus wanapoangalia nyuma katika utawala wake. Uh, lakini, uh, wakati John Hyrcanus alikuwa, uh, uh, akiwafadhili baadhi ya Mafarisayo, na kuwapa sherehe, naye akawauliza, kwa hivyo ni kitu gani naweza kuwafanyia? Nao walisema, vema, unaweza, um, kujiuzulu kutoka ukuhani mkuu kwa sababu hustahili kuwa kuhani mkuu. Lazima awe mtu wa ukoo wa Zanuck.

Na John Hyrcanus alikataa. Kuanzia hapo na kuendelea, kulikuwa na mvutano kati ya Mafarisayo na Wahasmoni, kwa hivyo ana matatizo nao.

Kuna tukio lililorekodiwa katika Sikukuu ya Vibanda ambapo, kutokana na kutopendwa kwa Alexander Janius, alijulikana kwa ulevi na kwa kuwa mtu mpotovu katika mambo mengi. Tunaambiwa kwamba katika Sikukuu ya Vibanda, watu

wangekuwa na tunda la mchungwa ambalo wangeshikilia mkononi mwao na kichaka cha lulav. Naam, Alexander Janius alipokuwa akitembea akiwa amevalia mavazi yake kuongoza Sikukuu ya Vibanda, watu walianza kumrushia mchungwa wao.

Na hilo halikumfurahisha. Aliamuru wanajeshi wake kushambulia umati. Na Wayahudi wengi waliuawa na kuhani wao mkuu wakati huo.

Unajua, walichochea, nadhani unaweza kusema, lakini bado. Mnamo 88 KK, Mafarisayo waliamua kwamba walikuwa wametoshika na kujifanya huyu mchafu kwa ukuhani mkuu. Na hivyo, wakafanya mpango.

Walikata makubaliano na Ekaristi ya Demetrio wa Tatu, ambaye wakati huo alikuwa kiongozi wa Milki ya Suluhisho. Walimwomba Demetrio aje kuchukua udhibiti wa Yerusalemu ili waweze kumweka mtu wao katika ofisi ya kuhani mkuu na kuwaondoa watu hawa katika ofisi ya mfalme. Ni wazi kwamba wazo la mtu yeyote isipokuwa mtu wa ukoo wa Daudi kuwa mfalme lilikuwa la kuchukiza sana kwa Wayahudi wengi.

Kilichotokea ni kwamba, wakati wanajeshi wa Demetrio walipoanza kuandamana dhidi ya Yerusalemu, ilionekana kama Alexander Janius angekuwa, sawa, mkarimu sana. Lakini raia wa Yerusalemu, walipowaona wanajeshi hawa wa Kigiriki wakikaribia kuvamia mji wao, walisimama kwa ajili ya ulinzi wa Janius. Nao walifanikiwa kupigana na jeshi la Kigiriki.

Jannaeus alijibu tukio hili kwa kuwasulubisha viongozi wote wa Mafarisayo. Mafarisayo 800 walisulubisha katikati ya jiji la Yerusalemu na Alexander Janius. Na tunaambiwa, katika moja ya maelezo hayo madogo ya kutisha, kwamba Alexander alikuwa juu ya moja ya varanda za jumba lake, ambapo alikuwa na mtazamo mzuri wa jambo lote, akicheka na masuria wake na makahaba, huku viongozi wa Mafarisayo wakifa chini.

Loo, na ninapaswa kutaja pia kwamba wakati wanaume hao walipokuwa wakifa msalabani, aliamuru familia zao zitolewe nje na familia zao pia zichinjwe. Alikufa mwaka wa 76 KK. Na kama kaka yake, alikunywa pombe hadi kufa.

Kwa hivyo, baada ya kifo chake, tunaona kwamba Alexandra Salome sasa anapokea udhibiti wa Yerusalemu. Na hii ilikuwa kwa namna fulani kwa sifa ya watu wengi. Alexandra Salome alikuwa mmoja wa watu hao walioonekana kama mwathirika wa ukafiri wa mumewe.

namna fulani inaonekana kama siasa za kisasa. Lakini kwa hivyo akawa mtu maarufu sana wa kisiasa kwa sababu ya jinsi alivyotendewa na Alexander Jannaeus. Na kwa hivyo alipandishwa cheo hadi nafasi ya malkia wa Yudea.

Na aina fulani ya mabadiliko ya kejeli ya hatima hapa: mara ya mwisho Wayahudi walipopata malkia, haikuwa imefanikiwa sana. Alikuwa mwanamke anayeitwa Athalia. Kwa hivyo, wakati huu, kwa upande mwingine, ilifanya kazi vizuri sana, kwa kweli, unaweza kusema.

Alikuwa mjane wa Aristobulus na Janius. Athalia alikuwa malkia mwaka wa 841 KK, unajua, na alikuwa amewaua watoto wake na kujaribu kunyakua kiti cha enzi. Hakuwa mwanamke maarufu.

Kwa upande mwingine, Alexandra Salome alikuwa mwanamke maarufu sana. Alibadilisha sera za Jannaeus, na badala ya kuwapendelea Masadukayo, alianza kuonyesha upatanisho kwa Mafarisayo. Mafarisayo walianza kuchukua nyadhifa nyingi za umma.

Na inavutia sana. Nadhani kama ungekuwa Msadukayo, ungechukizwa na haya yote kwa sababu Masadukayo walizuiwa kuingia katika ofisi za umma wakati wa utawala wake, huku Mafarisayo wakipata marupurupu yote. Kulingana na marabi wa baadaye, ambao waliwaona Mafarisayo kuwa aina ya mashujaa wao na mababu zao na mambo yote hayo, hili ni jambo zuri.

Huu ni wakati wa dhahabu. Huenda Masadukayo hawakuuona hivyo. Hakufanya ushindi wowote muhimu wa kijeshi, lakini cha kushangaza ni kwamba hakupoteza eneo lolote pia.

Kwa hivyo, kwa sehemu kubwa, ilionekana kama utawala wake ulikuwa na mafanikio. Kwa sehemu kubwa, walifurahia amani na usalama, na ukosefu fulani wa kashfa, jambo ambalo lilikuwa jambo zuri kwa muda. Lakini baada ya Alexandra Salome kufariki, ndipo matatizo yalipoanza kweli.

Unaona, katika hatua hii, ana wana wawili. Mmoja wao, Heraclius II, alikuwa akihudumu kama kuhani mkuu, na Alexandra akamteua kuwa mrithi wake. Mwanawe mwingine, jamaa aliyeitwa Aristobulus II, alikuwa akisimamia majeshi.

Alikuwa kama kiongozi wa kijeshi. Mara tu Alexandra anapokuwa kitandani mwake cha kufia, Aristobulus anachukua hatua yake. Anamkamata ukuhani mkuu.

Anajitangaza kuwa mfalme wa Yudea na kumpeleka ndugu yake uhamishoni. Kwa hivyo, hii inaanza kipindi cha mgogoro ambacho kitasababisha kuanguka kwa nasaba ya Wahasmoni. Tutazungumzia matukio hayo katika hotuba inayofuata.

Huyu ni Dkt. Anthony Tomasino na mafundisho yake kuhusu Uyahudi kabla ya Yesu. Huu ni kipindi cha 8, Nasaba ya Wahasmoni.